Från de döda

novell av Ola Hansson.

Förord till den elektroniska förlagan

Från de döda presenteras i elektronisk version av Rolf Sävström. Förlaga: utgåva av Tidens förlag 1960.

Från de döda

Min gamle studiekamrat ingenjören Anton Berg hade kommit till trakten i avvägningsärenden, och en höstdag tog jag över till honom. Brasan flammade, toddyvattnet stod rykande på bordet, det kändes helt hemtrevligt att sitta så där torrskodd inomhus, medan höstregnet strömmade ned därute, och vi voro snart inne i en passiar om gammalt och nytt.

Blåsten höll ett Herrans oväder kring huset. Den kom sättande som ett tungfotat odjur ute från slätten, törnade våldsamt mot husets bredsida och smög sig jämrande bakom knuten, som om den gjort sig illa vid stöten.

Plötsligt for dörren upp nere i förstugan. Min vän reste sig för att gå ner och stänga, då jag såg honom med ens tvärstanna. I samma ögonblick hörde jag någon gå uppför trappan, mycket tungt och mycket långsamt. Vi sågo förvånade på varandra: det var helt sent på kvällen och ingenjören väntade icke besök, så mycket mindre som han icke hade något umgänge på orten. Emellertid närmade sig stegen, och vi hörde båda, hur en fot trampade hårt i loftet, som om den stigit miste, samt hur den trevade sig fram i mörkret.

Vi väntade, att det skulle knacka på dörren eller taga i vredet och att någon skulle inträda.

Men plötsligt blev det tyst därute. Det gick en minut, det gick två som jag tror, men ingenting hördes av. Slutligen miste min vän tålamodet.

"Hörde du inte?" sporde han mig.

"Jo visst", svarade jag.

Då öppnade han dörren och ropade ut: "Är där någon?"

Intet svar. Han upprepade sin fråga, men förgäves. Han kom tillbaka in och tände ljuset, och vi gingo bägge två ut på vinden för att se efter, om där funnes någon eller vad det kunde vara som vi hört. Vindsplatsen var skrymmande full med gammalt bråte och vi undersökte omsorgsfullt varenda vinkel och vrå - det fanns icke ett levande väsen.

"Men vad i all världen var det?" utbrast jag helt underlig till mods, då vi kommit tillbaka in.

"Varsel", svarade min vän. Hans röst lät så allvarsam, att jag ofrivilligt betraktade honom. Han såg blek och upprörd ut.

"Tror du på spöken?" log jag.

"Ja, det gör jag", svarade han lugnt och bestämt. "Av den enkla grunden, att jag ej kan förneka fakta. Jag måste tro på mina egna sinnens vittnesbörd. För övrigt, vad är där för besynnerligt i att tro på, vad man kallar spöken?

Det är ju endast ett namn för allt det myckna, som man ännu ej lyckats förklara på naturligt sätt - ett gammalt dumt namn, som råkat i misskredit. Jag är fullkomligt övertygad om, att här finnas fenomen, som skrämma oss blott därför, att vi icke kunna tyda dem, icke kunna känna oss som herrar över dem. De mästra oss; vi stå inför dem underlägsna, oförstående, såsom vildar eller barn. Vilden och barnet äro rädda för tusen saker, vilka *vi* känna oss fullt hemmastadda med; det är *deras* spöken."

"Talar du verkligen av egen erfarenhet?" sporde jag förundrad.

Min vän nickade bekräftande.

"Min familj är hallucinatorisk", sade han, "och själv har jag haft fall av clairvoyance, högst egendomliga fall, som icke lämna rum för någon som helst möjlighet av bedrägeri eller villa; kort sagt fakta, vid vilkas förklaring de ännu kända naturlagarna ej räcka till."

"Vill du höra ett av dem?" tillade han plötsligt.

Jag samtyckte med nöje. Min vän lagade sig en ny toddy, tände en ny cigarr samt berättade följande:

*

För ett par tre år sedan erhöll jag förordnande som brännvinskontrollör vid ett stort bränneri i Kristianstadstrakten. Just en dag som denna gav jag mig åstad från Kristianstad på vagn, för att tillträda min befattning. Där var ett rätt drygt stycke väg; eftermiddagen gick och kvällen kom. Jag var alldeles genomvåt, då skjutspojken äntligen ropade till mig, att vi voro framme. Vi veko av in under en allé, där det var så mörkt, att jag inte kunde se handen framför mig, och när vi åter kommit ut ur denna och vagnen höll, skymtade jag dunkelt en stor byggnad mitt ibland en mängd mindre. Det var icke som värst sent, men det fanns ej ljus i ett enda fönster. Jag sprang av vagnen och bultade på dörren, men fick intet svar. Jag ryckte i den, och en hundracka började skälla med gäll diskant någonstädes inne i huset, medan ett mångstämmigt svar i bas ljöd nere från gårdsplatsen, men huset blev lika tomt och mörkt som förr. Jag stod villrådig om, hur jag skulle bete mig för att slippa in, då skjutspojken omsider pekade med sin piska ned mot en av de mindre byggnaderna och jag upptäckte, att det lyste genom en dörrspringa.

Jag skyndade i riktning av skenet och fann en av de gammaldags, på tvären tudelade dörrarna. När jag stötte upp ovandelen, såg jag fyra manspersoner sitta kring den nerfällda klaffen på en pulpet, drickande brännvin och spelande kort. I en fållbänk låg en pojke och sov med vidöppen mun. Det var synbarligen gårdens tjänstfolk.

Jag nämnde mitt namn och mitt ärende. Man fick en av pigorna väckt, vilken anvisade mig mitt rum. Varför värdfolket ej lät höra av sig, om därför att de ej voro hemma eller därför att de redan gått till sängs, kunde jag ej få besked om av flickan, ej heller kunde jag komma på det klara med, om hon avsiktligt svarade undvikande eller av dumhet eller sömnighet. Spörsmålet kvällsmat lämnades helt och hållet oberört från hennes sida; och då jag ju icke visste, huruvida hon måhända ej hade en eller annan instruktion av sitt herrskap, lät jag udda vara jämnt och lät henne gå och tog Gud i hågen med beslutet att sova på fastande mage.

Jag var redan till hälften avklädd, då jag hörde ett ljud nedanför mitt fönster, som kom mig att lyssna. Det hördes, som om någon gick i uppblött jord, fram och tillbaka, oavlåtligt. Fotstegen närmade sig, avlägsnade sig, närmade sig igen. Jag drog upp rullgardinen, och en ljusstrimma föll ut i mörkret, över några träd och en trädgårdsgång. Själv ställde jag mig bakom gardinen, så att jag kunde se utan att ses.

Med ens hörde jag stegen stanna, därpå fortsätta igen sitt monotona plaskande i den uppblötta jorden. Plötsligt såg jag inunder mig, mitt i ljusskenet, ett mänskligt ansikte, vänt upp emot mig. Det var gulvitt som likfärgen, och över dess drag låg ett uttryck, vilket kom mig att rysa, som om jag hört en människokropp krossas sönder och

samman under ett stenblock. Det räckte ej mer än ett ögonblick, förrän synen redan var borta igen; men jag stod länge därefter som fastnaglad på min plats bakom gardinen.

Just som jag följande morgon kom ned på gården, steg en medelålders man utför trappan på huvudlängan. Då han fick syn på mig, gick han genast emot mig och föreställde sig som bränneriägaren, brukspatron Lundholm. Det var en lång, mager, mörk man. Han förde mig omkring i bränneriet, och jag tog allt i skärskådan; därpå följdes vi åt in till frukost.

Hans hustru kom in, men deltog ej i måltiden. Det var ett litet oansenligt fruntimmer med ett ansikte, som påminte om en tillplattad degmassa. Det enda levande i detta ansikte var ögonen, två små runda stickande ögon, som lågo inbäddade under pösiga hudvalkar.

Frukosten intogs under tystnad. Jag ansträngde mig för att åstadkomma ett samtal, men försöket misslyckades; det kom aldrig längre än till enstaka repliker. Brukspatronen höjde ej en enda gång ögonen från sin tallrik, och frun kände jag hela tiden bakom min rygg. Jag kunde inte begripa, varför hon precis skulle hålla sig bakom mig; hon tassade ljudlöst fram och tillbaka, och mina nerver irriterades därav. Min värd hade snart slutat sin måltid, men själv hade jag en glupande aptit och gjorde mig ej så brått. Först började brukspatronen kasta skygga blickar än på min tallrik än runt ikring på assietterna; sedan märkte jag, hur han vred sig av och an på stolen, som om han hade något angeläget att uträtta och snarast möjligt ville ha slut på ätandet. Till sist blev det hela mig outhärdligt, jag förlorade matlusten, och vi bröto upp.

Matsalen låg till vänster i förstugan, till höger brukspatronens kontor. På vägen dit kom jag att kasta en blick in i salongen, som befann sia mitt emot ingången från trappan och till vilken ena dörren stod öppen. Det frapperade mig, att alla rummen tycktes vara inredda i alldeles samma stil. Hela huset var uniformerat. Det stod omkring mig en enda skrikande ton av ljust. Tapeterna voro i ljusa mönster, möblerna polerade i ljust, gardinerna vita; allestädes på stolar, bord och soffor trängdes vita dukar, vita antimakassar, och all denna skärande vita härlighet tycktes färga från sig på dagern, vilken fritt strömmade in genom de höga fönsterna, så att det formligen gjorde ont i ögonen. Inredningen gjorde på mig alldeles samma intryck som värdinnans fysionomi med det svullna ansiktet och de små stickande ögonen; den var platt, uttryckslös, färglös, livlös som de.

Förmiddagen gick med sysslan, och det blev matdags, och jag satt åter mitt inne i den vita ödemarken. Själva middagsbordet var också en vit ödemark, i vars mitt en vattenkaraffin lyste, som surrogatet för en oas. Fru Lundholm satt **nu** med till bords. När jag fått i mig första skeden soppa, hade mitt värdfolk redan slutat, och när jag nätt och jämnt hunnit svälja en kall köttbit, fann jag i värdinnans ansikte präntade med stora bokstäver, att det väckte hennes stora förundran och ännu större ogillande, att jag ännu ej var färdig. Brukspatronen röjde samma nervösa otålighet som förut vid frukosten.

Allt detta var just icke av beskaffenhet att sätta mig i gott humör, men det gav sysselsättning åt mina tankar, då jag på eftermiddagen låg ensam på min soffa och hade tråkigt. Vad var det för människor jag råkat ibland? Jag kunde inte annat än misstänka, att de i förväg åte sig mätta, för att tvinga mig att expediera maten i största möjliga fart. Det vore alltså av snålhet? Jag beslöt anställa experiment för att komma på det klara med ställningen.

Scenen från min första middag hos herrskapet Lundholm upprepades dagen därpå till punkt och pricka. Frun hade ställt köttfatet bortom sin tallrik, som om hon ville skydda dess härligheter mot min glupskhet, liksom hönan sina kycklingar. Jag hade förtärt en portion och röjde så markerat jag kunde, att jag väntade bli bjuden än en gång. Jag såg på frun, att hon mycket väl förstod, att jag satt och väntade därpå; men hon rörde ej en min, ej en muskel. Jag sade då själv ifrån. Hennes små ögon sutto i mig som ett par nålspetsar, och med en gest av otålighet och förnärmelse, vilken hon ej ens gjorde sig besvär med att dölja, räckte hon mig fatet.

Tredje dagen samma angenäma bordsskick. Denna gång passade frun på och grep om ringklockan för att beordra

in kötträtten, just som jag tömde min tallrik soppa. Förbittrad tog jag en ny portion.

"*Åh,* förlåt mig", sade hon giftigt, medan hennes nålögon stucko mig; "jag trodde herr Berg inte önskade mera soppa."

Min kontrollörsbefattning skulle räcka en rundlig tid, och det framtidsperspektiv, som upprullade sig inför mig, gjorde mig beklämd om hjärtat. Jag satt på mitt rum hela eftermiddagen och rådgjorde med mig själv, hur jag skulle kunna slippa från denna odrägliga inackordering. Bränneriägaren hade att utbetala till mig en viss summa i dagtraktamente, och det hade naturligtvis legat i hans intresse att förmå mig till att inackordera mig hos honom själv, alldenstund ju därigenom min kontanta avlöning blev betydligt mindre, utan att hans utlägg nämnvärt. förstorades. Jag var nu fast besluten att genomdriva min förflyttning annorstädes hän, både vad anginge mat och bostad. Ty även denna senare var av nittionionde rangen. Den utgjordes av ett superlativt litet vindsrum på gaveln av en bland de otaliga småbyggnader, vilka lågo utströdda kring corps-de-logiet, Gud vet till vilka ändamål. Väggarna dröpo av fukt, tapeterna hängde i trasor, golvet var halvmurket. Inunder var ett slags tvätthus. Utanför fönstret hade jag en flik trädgård samt bakom denna ett mellanting mellan park och vildskog.

Jag låg på pinnsoffan i grubblerier över, huru jag skulle kunna framföra min önskan om förflyttning och vilka skäl jag skulle förebära. Att brukspatronen genast skulle inse den verkliga orsaken till min missbelåtenhet, var ju klart; jag ville endast finna den minst stötande formen.

Det höll redan på att skymma, då dörren gick upp och brukspatronen inträdde. Jag anvisade honom plats i pinnsoffan och tog för min del den enda stol, som rummet bestod sig med. Han satte sig ned; hans ögon irrade oroligt omkring på armodet och förödelsen, och han såg en smula förlägen ut. Synbarligen fann han, att lägenheten var *för* tarvlig.

"Det är just ingen lyx, jag kan bjuda ingenjören på", sade han med ett försök till leende ,som dock endast blev en grimas.

Jag vet ej, vad det var för en resolut ande, som plötsligt for i mig; men jag svarade i den lättaste och naturligaste ton jag kunde:

"Gör ingenting. Förmodligen kommer jag inte att stanna kvar här så värst länge."

Han lyfte på huvudet, och hans blick gled skyggt över mitt ansikte, tills den fäste sig vid en punkt bortom det.

"Tänker inte ingenjören bo hos mig hela tiden?" sporde han bekymrad.

"Nej, jag hade ämnat slå mig ner inne i byn; där lär jag kunna få det ganska billigt, och så har jag en smula mer människor omkring mig. Jag skall nämligen säga brukspatronen, att jag inte alls kan med ensamheten."

Han reste sig upp, gick ett par slag av och an på sitt vanliga nervösa sätt och bytte om samtalsämne. Han skulle gå på besök hos sin granne, sade han, och han hade egentligen kommit till mig för att fråga, om inte jag vore hågad följa med. Jag förklarade mig villig därtill, och vi gåvo oss åstad.

Det var lidet ganska långt fram på kvällen, då vi återvände hem. Natten var mörk och en tät höstdimma gjorde mörkret ogenomträngligt. Det var alldeles lugnt, så att dropparnas plaskande från träden hördes underligt starkt. Vägen var sörjig av det myckna regnandet, och vi måste gå helt försiktigt längs dikeskanten, den ene bakefter den andre.

Vi hade väl hunnit halvvägs mot Krågeryd - gårdens namn - då plötsligt ett grovt hundskall hördes alldeles invid oss inne i mörkret. Brukspatronen, som gick före, hade tvärstannat med ett ryck, så att jag törnade mot honom. Jag kunde ej förstå, varför han blev så skrämd av ett hundskall, och skulle just fråga honom därom, då en vagn

vek om skogshörnet, där vägen krökte. Den körde i rask fart förbi oss, och vid sidan sprang en stor gul hund med hängande tunga. Vagnslyktorna voro tända, och skenet föll rakt på min följeslagares ansikte, som var vänt emot mig.

Jag blev nästan rädd, då jag såg dess färg och uttryck - det var samma ansikte, som jag sett den kväll, jag anlände till gården.

Dagarna gingo. Brukspatronen hade uppenbarligen underrättat sin hustru om mitt missnöje: man tog ej längre undan maten mitt för min näsa, just som jag sträckte mig efter den, och den gamla pinnsoffan hade blivit utbytt mot en annan av nyare och tidsenligare konstruktion. Men jag vantrivdes ändå. Jag kände mig jämt olustig till mods. Där vilade över denna gård och dess invånare en underlig stämning, någonting hälften tryckt, hälften nervöst. Jag förnam den helt instinktivt, oupplöst, ungefär som förändringen i atmosfären före åska.

Jag hade kommit under fund med, att brukspatronen gjorde nattliga promenader. Det hade varit mig påfallande, ända ifrån min ankomst, att han aldrig kunde vara stilla. En evig oro hade makt med honom; den drev honom upp från en stol, när han väl satt sig på den. Han kunde knappast hålla ut under måltiderna. Jämt och ständigt strök han ikring bland de många småhusen, gick och kom, utan synbart mål. Och en natt, när jag vaknade, hörde jag någon gå på trädgårdsgången nedanför mitt fönster. Jag visste, att det var han. Jag strök en tändsticka: klockan var 1/2 2.

En kväll omkring två veckor efter min ankomst till Krågeryd låg jag på soffan i mitt rum, rökte min pipa och tänkte på ingenting. Jag hade läst i en bok, men denna hade jag lagt ifrån mig på bordet. Det sjöng inne i lampan; jag försjönk i vakna drömmerier. Jag vet ej, hur länge jag legat så - plötsligt hörde jag någon gå i trappan. Jag antog, att det var pigan, som kom för att bädda. Det tog i dörrvredet, dörren gick upp, och in i rummet trädde, ej uppasserskan såsom jag väntat, utan en annan ung flicka, och hon ledde efter sig i en järnlänk en stor gul långhårig hund, vilken hade fått utseendet av ett lejon i miniatyr, därigenom att man avklippt håret å bakdelen av kroppen, medan man låtit det växa fritt å främre halvan. Flickans ansikte kunde jag ej få syn på, ty just då hon steg in över tröskeln, hade där kommit - jag kan ännu i denna stund icke begripa hur eller varifrån - ett underligt starkt ljusskén i rummet, som bländade mig. Däremot lade jag märke till, att hon bar ett stort ärr på högra sidan av halsen.

Hon gick runt omkring rummet, och hunden följde bakefter henne. En gång närmade hunden sig soffan, där jag låg, och kom mig så nära, att jag kände hans andedräkt över mitt ansikte, men då ryckte flickan hastigt i länken och ropade: "Gå ej för nära!"

Emellertid hade det sällsamma paret gått rummet runt. Hela tiden hade den unga flickan jag har aldrig sedermera kunnat förklara för mig på vad sätt - intagit sådana ställningar, att jag ej kommit åt att se hennes ansikte. Då de hunnit dörren igen och synbarligen ämnade gå sin väg, föresatte jag mig att åtminstone i sista ögonblicket taga reda på, hur hon såg ut. Men det var förgäves: just som hon öppnade dörren, kom åter i rummet samma oförklarliga bländande ljusskén, vilket beledsagat hennes inträde; och innan jag hunnit tänka mig om eller vänja mitt öga vid den vassa dagern, var dörren stängd samt både flickan och hunden borta.

Jag störtade upp från soffan. Hade jag drömt? Jag såg efter i min pipa: där fanns eld ännu. Detta bevisade ju emellertid ingenting, alldenstund ju en skenbart långvarig och händelserik dröm kan hinna utveckla sig på ett fåtal sekunder.

Jag öppnade dörren: det var tyst, mörkt, tomt, som om ingen levande varelse varit där. Jag mindes varje den minsta detalj klart och distinkt, och likväl stod tilldragelsen såsom helhet inför mig liksom inhöljd i en dimma; det föreföll mig, som om jag såge den någonstädes långt borta. Varför hade jag icke tilltalat flickan? Jag har efteråt mångfaldiga gånger försökt utreda det ögonblick, då jag störtade upp från soffan, om jag tilläventyrs i detta skulle kunna upptäcka ett eller annat, som vore kännetecknande för uppvaknandet; men jag har aldrig

lyckats. Jag har med den mest minutiösa samvetsgrannhet rekonstruerat upp för mig hela förloppet, men jag har därigenom ingenting fått veta om, huruvida jag såg synen vaken eller **i** en dröm.

När jag morgonen därpå stod och uppmätte brännvinet, sporde jag det därvid biträdande vittnet:

"Säg mig, Nilsson, finns här på gården en stor gul hund, med håret avklippt på bakdelen av kroppen?"

Den gamle mannen såg en smula eftertänksam ut.

"Nej", svarade han dröjande.

"Är Nilsson alldeles säker på det?"

Jo, det var han alldeles säker på.

"Men", tillade han, "för tjugu år se'n fanns här en sådan hund på gården."

"Såå - för tjugu år se'n - - -?"

"Ja, så där vid pass. Något mer eller något mindre, det kan jag just inte så noga säga. Ser ingenjören, när man blir gammal, så börjar minnet bli skralt."

"Men varför minns då Nilsson särskilt den där hunden? Här har väl funnits otaliga hundar se'n dess, och Nilsson minns väl inte dem allesamman?"

"Nej, men ser herrn, med den hunden var det nu nånting alldeles särskilt."

"Såå - det var nånting särskilt med den. Vad då?"

"Jo-o - det var en ilsken rackare, och det fanns ingen på hela gården av allt tjänstefolket, som vågade komma den när, utom en enda."

"Nå, vem var det då?"

"Det var en av pigorna."

Det formligen klack till i mig vid dessa ord.

"Var det en stor blond flicka med ett djupt ärr på högra sidan av halsen?" sporde jag.

Nilsson stirrade på mig, handfallen av pur förvåning.

"Kände ingenjören henne?"

Jag fann skäligt att låta udda vara jämnt.

"Säg mig, Nilsson, hur var det egentligen med den där flickan?" frågade jag och blinkade förtroligt med ögonen, för att inge den gamle mannen den föreställningen, att jag icke vore så alldeles oinvigd i mysteriet. Ty att här förelåge ett mysterium, hade jag numera klart för mig; det kunde jag se, om icke på annat, så på den gamle mannens min.

"Ja", sade han mycket tveksamt, "ingenjören vet ju, att hon gick med barn?"

"Jag tror visst, att jag hört glunkas om något sådant."

"Ja, och så en vacker dag försvann hon, komplett. Man såg inte så mycket som en rök efter henne."

"Och se'n dess har man ju aldrig hört nånting av henne?"

"Se'n dess har man inte hört så mycket som ett muck av henne", försäkrade gubben entusiastiskt.

"Nå, vad är det nu man tror om allt det där bland folk?"

"Ah, folk pratar så mycket, så att det är inte stort att fästa sig vid. Annars var det ju så, som nog ingenjören vet, att det var brukspatron, som hade bragt flickan i olycka. Inte mina ord igen, men herrn kan nog förstå, att det inte var nånting för brukspatronen att få en sådan där simpel en till fru i huset. Och sant för Gud hade han lovat henne, att han skulle gifta sig med henne, ty det fanns det vittnen på."

"Och så försvann hon, utan att man visste eller nånsin fått veta hur?"

"Ackurat. Men inte mina ord igen, herr ingenjören!"

"Var han lugn, Nilsson, - eller det finns kanske ändå en, som skulle kunna ge besked om, vart flickan tagit vägen?"

"Sådant törs man ju knappast tänka, långt mindre tala om", sade gubben stillsamt.

"Nå, men hunden då?" sporde jag.

"Hunden, den sköt man. Ty vad skulle man med en hund att göra, som ingen tordes närma sig!"

Ödet hade spelat mig en trumf i handen. Det hade skett på det gåtfullaste sätt, men trumfen satt jag inne med, och jag beslöt använda den. Vid middagsbordet berättade jag den före gående aftonens syn. Min värd satt mitt emot mig vit som ett lakan, och det slog mig med ens, att det var första gången den mannens ögon hade mött mina utan att glida åt sidan. Men aldrig i mitt liv har jag skådat ett sådant uttryck av skräck i en människas blick. Hans hustru satte i mig sina ögonnålar, vilka bokstavligen lyste av hat, som vore de vitglödgade.

"Åh, ingenjören har drömt", sade hon hest med ett släckt leende. "Drömmar rinna som strömmar."

"Mycket möjligt", svarade jag lugnt. "Men det säger jag", tillade jag hotande, "att kommer den synen en gång till - och dylika syner bruka komma igen -, så utspörjer jag skepnaden."

"Nej, gör inte det", nästan skrek brukspatronen. Han hade rest sig upp. Jag såg på honom, och jag märkte, att han av uttrycket i min blick förstod, att han med sitt utrop blottat sig och att jag visste allt. Gaffeln föll ur hans hand i golvet.

Omedelbart efter middagen körde han bort från gården. Om en timme var han tillbaka. Han underrättade mig om, att som jag uttryckt en önskan att taga min bostad i byn, hade han tagit sig friheten ombestyra alltsammans för mig. Jag kunde resa vilken minut jag ville, tillade han, och han erbjöd sig att skjutsa mig åstad genast på ögonblicket, om jag så åstundade. Redan samma eftermiddag for jag från gården.

Vi sutto båda tysta, när min vän slutat sin egendomliga historia. "Vad säger du om detta?" sporde han.

Jag endast skakade på huvudet.

"Det är ändå inte bara skrock, allting, blott därför att det synes oförklarligt", sade ingenjören, i det han drack ur sin toddy.